

יד א מיי פ"ב מהל' מלוה וזה הלכה ו סמג עשין פד טו"ע ח"מ סומן ק' סעף ה':
 ב מיי שם הלכה ו טו"ע שם סעף ו':
 ג מיי פ"ג מהלכות עדות הלכה י' סמג עשין קט טו"ע ח"מ ס' יז ד מיי שם טו"ע שם סעף טו':
 יח ה טו"ע שם בהג"ה: י"ב ו מיי פ"ו מהלכות סנהדרין הלכה ו ועי' כ"מ סמג עשין עד טו"ע ח"מ ס' ס' סעף ה' בהג"ה:
 כ ז מיי פ"ג מהלכות עדות הלכה י' סמג עשין לז טו"ע ח"מ ס' מו סעף ה':
 בא ח מיי פ"ב מהל' מלוה וזה הלכה ב סמג טו"ע ח"מ ס' ס' סעף ד':
 כב טו מיי שם הלכה ג טו"ע שם סעף ה':
 כג כ ל מיי שם הלכה ד טו"ע שם סעף ו':
 בד מ מיי שם הלכה ה טו"ע שם סעף ו':
 בה ג מיי שם הלכה ד טו"ע שם סעף ה':
 בו ע מ מיי פ"ה מהל' סנהדרין הלכה ה סמג לאין דח טו"ע ח"מ ס' ס' סעף ה' וסומן י' סעף א רב אלפס כאן ונמ"ק פ"ג דף רפ"ו והתם והכא גרסא אחר רבנן:
 כז צ מיי שם הלכה ח טו"ע שם ס' ס' סעף ד':
 כח ק מיי שם הלכה י טו"ע שם סעף ג':

רבינו הגנאל

בר חמה דרבי ירמיה טרק גלי באפיה דרבי ירמיה וכו'. התם הוא דבפסקין מיניה דלא קיימא ליה אחזקה דאבוב אכל היכא דאית ליה חזקה דאבוב א"ל פ"ח זצ"ל והכי קיימא לן. והני בר ר' יוחנן ומי מקבלין עדים שלא בפני בעל דין. פי' חמת. ובפ"ח זצ"ל כתב מקבלין עדים בפני בעל דין. כגון שהיה התובע חולה או הניח העדים חולים ומתיראן שפא יקרה מקרה בני אדם או היו מוכנים לפרש בים ושלוהו לו נתבע ולא בא וכבר פתחו ליה ברינא מקודם. כי היא גונאת מקבלין עדים שלא בפני בעל דין. והני מילי דנקט ההוא דינא דסיקא מבית דין הגדול. דאי לא נקט מצי למימר לבית דין הגדול קאזלינא, עכ"ל. ובפי' ר"ח ובספר ישן נמצא כתוב ושלוהו לו. אמר רבא הילכתא מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין ואפילו עומד וצווח. פ"ח זצ"ל וכן הלכה. גבי אמ' דאמרי' אבי אמר למפרע הוא גובה ורבא אמ' מפי' ורבא הוא אמ' ומכאן ולהבא הוא גובה. ופסקין הילכין כרבא. ואי זבין ליה אתי מלוה וטרקא ע"ג דלית ליה למלוה רשות' לזבנין אלא עד דימטי זמניה, ואי זבין מלוה מקמי דימטא זמניה לא הו' זבניה וזבנין דלזמניה הוא דקני לה לארעא. כתב עלה ר"ח

אבל היכא דאית ליה חזקה דאבובא כו'. משמע דהיינו אפי' היה רבי ירמיה בתוך הבית מלמא מפליג התם בעל השדה מוחזק בשדה הכא רבי ירמיה לא היה מוחזק משמע דלא תלי בשכי מדיי לאלא צמא דלית ליה חזקה מאבובא אפילו היה רבי ירמיה מוחזק בבית:
ושלחו לו ולא בא. אורי' דמשמע דבעי שלחו לו * ולא צא צדי שהיו עדיו חולים או שהיו מבקשין לילך למדינת הים מלמא קאמר או שלחו דקאמר או שהיו עדיו חולים או שהיו כו' ומיהו בסמוך משמע דבעי למימר או שלחו דקאמר כגון דפתחו ליה צדיניה ושלחו ליה ולא אתא משמע דמשום אתא מקבלין עדים שלא בפני בעל דין ויש לחזות דשאני התם דפתחו ליה צדיניה ודין גדול הוא זה * ויש ספרים שכתבו בהן או שלחו אחריו ולא צלן * וצ"ע בספרים ישנים וצפי' **מצוי מעין אב"ד הגדול קאזלינא** כו'. פירש בה"ג ומצי נתבע לשתמוטי צדי והיה נראה לומר דדוקא נתבע יכול לפטור עצמו כן אצל לא תובע דאל"כ כל אדם יאמר לחבירו או תן לי מנה או צא עמי לצ"ד הגדול אצל נראה לר"מ דכ"ס תובע דהשתא נתבע שנראה עושה ערמה כדי לפטור עצמו ממה שזה תובעו מני למימר הכי כ"ס תובע שמתחילה תובע כן ואין נראה כמערים ועוד דלפילו ליה דעבד ליה לאיש מלוה מצי למימר לצ"ד הגדול קאזלינא כ"ס מלוה ואע"ג דאמר צפרק זה צורר (סנהדרין דף לא: ושם) אמר אממר הלכתא כופין אותו והולך עמו לנקום הועד ומסיק דהני מילי מלוה אצל ליה עבד לאיש מלוה ולא מ"ל נלך לנקום הועד בית הועד לאו היינו צ"ד הגדול צדי הועד היינו מקום צ"ד קצוע אצל יש צ"ד הגדול ממנו צחכמה והילכתא אפילו ליה מצי למימר לצ"ד הגדול קאזלינא אצל לבית הועד לא מצי אמר אלא כופין אותו ודן צעירו: **מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין.** פי' צונט' אס עדיו מבקשין לילך למדינת הים ואין נראה לר"י דא"כ אמאי נקט קיום השטר הא קבלת עדים אמר נמי לעיל דצכה"ג מקבלין שלא בפני בעל דין ונראה לר"י דככל עינין קאמר דמקיימין דקיום שטר דרבנן ועדים החתומים על השטר כמי שחוקרה עדותם צ"ד דמי ואין לר"י קיום ומדרבנן הוא דלר"י הלכך מקיימין שלא בפני בעל דין ורבי יוחנן דאמר אין מקיימין סבר דלא פלוג רבנן בין קיום שטרות לקבלת עדות והא דקאמר אכסרה לך טעמא דר' יוחנן ה"ק דלפילו דקיום שטרות אית ליה לר' יוחנן יצא בעל השטר **עד דאוי"ש ש"ח בתלתא בשבתא.** דמסתמא צניי דנהו:
דקבעי אמתיה וזיא אפתיחא. כשקורעין אותה משלם הוא שטר הסופר:

ומר

שלא בפני בעל דין. והאי קטן כמאן דליתיה דמי: **ספק צעדיו.** שלקח עצדיו עמו וסייעוהו. א' [לישנא אחרנא שמתק צעדיו ואמר שלי הן:] ונראה. אס שלו הוא: **הסס.** הוא לירד לתוך שדה מצירו דלית ליה להך מינוק דלית ליה להאי מינוק צבית זה חזקה דלצוה לא מפקינן ליה מיניה ולכשיגדיל יציא רבי ירמיה עדיו וידון עמו: **חוליס.** מסוככים למות ואס לא עכשו אימתי: **לצ"ד הגדול.** שצארך ישראל: **גנון דנקט.** בעל דין מצירו: **דסקא.** אגרת מצ"ד הגדול ששלחו לצ"ד של כאן י' [לכפוף]: **מקיימים אס השטר.** היו עדים החתומים מבקשים לילך למדינת הים מציאן מלוה לצ"ד ומעדין על כתב ידן וצית דין כותבין תחתיו צמוצב מלתא הוינא ואתו פלוני ופלוני ואסידו אחתימת ידיהו ואסרנוהי וקיימנוהי כדחוי: **ואע"פ שצומא.** בעל דין וזוהו אל תקיימוהו מוויף הוא אין מוששין: **פסיחא.** שטר שמתא על שאין פורע החוב: **אדרכסא.** פסק דין לירד המלוה לתוך נכסים של ליה וליטול צשומא' צחו: **שמה כספי.** קרקעות של מלוה תצור ותפחות מדמיה: **מר אחא.** זה שמו והיה לו חוב על מצירו ולא היה הלוה צעיר: שני וממשי צמי דינין קצועים צעירות תקנת עורא צפרק מרובה (לעיל דף פב.): **שניה דרבנן.** שהלך להזמין איש לדון וחזר ואמר לצ"ד אינו רוצה לצא **מסימנין ליה כני סרי.** דלא משקר צדי דינא: **פסיחא.** שטר שמתא. וכי שרו ליה שמתא לא שרו ליה עד דידיה וזחא דפתיחא לספרא: **יבנין זמנא.** מזמנין בעל דין ליום פלוני לדין: **על פי אשה.** ההולכת אללו לפי דרכה או ע"פ שכיניו וסמיניו עלייהו דעבדין שליחותייהו אי לא אתי מחזקינן צאפקרותא ומשמתינן ליה: **אלא דליתיה צמסא.** שאין אותו פלוני עכשו צעיר צ"ד צה ואמר לשכניו כשיצו פלוני אמרו לו לצא אצל

הנקיטין ליה אי אתא אתא אי לא אתא * כתבינן פתיחא עלויה תשעין יומין תלתין קמאי ליה נחתין לנכסיה דאמר קא טרח בזווי וניזוף מציעאי נמי לא נחתין ליה לנכסיה דאמר קא טרח וקא טרח ומוזבין בתראי נמי לא נחתין לנכסיה דאמר לוקח גופיה קא טרח בזווי לא אתא כתבינן אדרכתא אניכסיה * והני מילי דאמר אתינא אבל אמר לא אתינא לאלתר כתבינן * והני מילי במלוה אבל בפקדון לאלתר כתבינן וכי כתבינן אמקרקעי אבל אמטלטלי לא דלמא שמיט ואכיל להו מלוה למטלטלי וכי אתי ליה מייתי סהדי ומרע ליה לשטרא לא משבח מידי המיגבה ואי אית ליה מקרקעי למלוה כתבינן * ולא היא אדרכתא אמטלטלי לא כתבינן אף על גב דאית ליה מקרקעי חיישינן שמה תכסוף וכי כתבינן אדרכתא ימודעינן ליה והני מילי דמיקרב אבל מירחק לא ואי מירחק ואיכא קרובים אי נמי איכא שיירתא דאזלי ואתו התם משהינן ליה תריסר ירחי שתא עד דאזלא ואתייאי שיירתא כיו הא דרבינא שהא למר אחא תריסר ירחי שתא עד דאזלא ומטיא אדרכתא לידיה לא הוה אפשר לאפקוי מיניה אבל הכא לא נטרין ליה אלא * עד דאזיל שליחא בתלתא בשבתא ואתא בארבעה בשבתא ולחמשא בשבתא קאי בדיניה אמר רבינא * האי שלוהא דרבנן מהימנינן ליה כבי תרי * וה"מ לשמתא אבל לפתיחא כיון דממונא קא מחסר ליה * דקא בעי ליה למיתב ליה זווי לספרא לא אמר רבינא * והיבנין זימנא אפומא דאיתחא ואפומא דשיבני ולא אמרן אלא דליתיה במתא אבל

א' [אולי רב אשי הקדמון הוא או קיומא דמיה צה רבי יוחנן רב אשי תמניה] *
 ב' [פירושא ממלא צש"י עירובין ס. ובצ"י לעיל עו: ד"ה ס' א] רש"י, *
 ד' רש"י, * א' בס"פ: צמלחה, *
 ו' י"ש, *

תורה אור השלם

1. ואם שור נגח הוא ממלך שלשם והועד בבועלו ולא ישמרנו והמית איש או אשה הישר יסקל וגם בעליו יוקר:

הגהות הב"ח

א' גבי דלא קיימא ליה חזקה כפ"ל וזות א' נמקח: *
 ב' שם לנכסיה דאימור קא טרח כווי וניזוף וכו' לנכסיה דאימור דלמא לא אשח:

גליון הש"ס

גבי' הלכתא מקיימין עי' צ"מ דף טו ע"ב צש"י ד"ה כל מעשה צ"ד וצ"ע: *
 תוס' ד"ה ושלוהו לו כו' ולא בא בהדי דב"י. עי' לעיל דף ע"א סוד"ה ורי"א:

מוסף רש"י

תהי בה. לשון מריח, מנו וכו' מיהא דמס' ע"ז (ט) כלומר מעיני ומחשב לעת טעמו של דבר (שורבין טו). לשון מריח צקקן כמו צ"ב (כ) מהי ליה אקקניה כלומר דיק ליה ופריך (לעיל טו). אדרכתא. שטר פסק דין אכתיב ליה ככל מקום שימלא משלו יקחט ומכריס לו השטר (ב"ב לה).

רבינו הגנאל (המשך)

ז"ל שמעי מינה מאן דקבע זמנא לחבריה למפריעה מלוה דאית ליה עליה ומטא זמניה, לא אחרנא בתר ההוא זמנא קמא, ואי מ"י היבנין ליה זמנא אחרנא היכי קאמי הוה קאי, ורבא אמ' זמניה ולא פריעה איגלאי מלתא למפרע דברשות' דמלוה הוה קאי, ורבא אמ' השת' הוא דקני. אלא לאו ש"מ דלא היבנין ליה זמן למאן דקבע זמן מתחילה. ועוד כתב הרב ז"ל דפולוגיותו דאבוי ורבא בדאיתא לארעא כידא דמלוה הוא מצי מלוה לזבני לא הוי מצי מלוה לזבני ואקדושי להאי ארעא ולרבא לא הוי מצי למקנייה לנפשיה אלא כבי דינא. שליחא דרבנן מהימני כבי תרי הני מילי לשמתא, אבל לפתיחא לא. מאי טעמא, ממונא קא מחסר ליה. פירוש, דבעי למיבה לספרא שפטי ולממונא בעינן תרי סהדי, ולכך נקראת פתיחא דהא כתבינן עלה בתחילה, ואח"כ השמתא דהיא אחרתא והיא יותר חמורה ממנה, ואח"כ אדרכתא הרשאה למפרע מנכסיה.